

SSN-571 NAUTILUS a muzeum v Grotonu

MGR. MARTIN DUBÁNEK, foto AUTOR

» Věž jaderné ponorky SSN-571 Nautilus

První jaderná ponorka na světě byl americký Nautilus, který se tak stal víc než symbolickým odkazem na román Julese Vernea *Dvacet tisíc mil pod mořem*.

VUS Navy nesly jméno Nautilus tři ponorky. Jako první byla během své stavby v letech 1911–1913 nazvána tímto jménem jedna z ponorek třídy H, která však v letech 1913–1930 sloužila pod strohým označením H-2 a kódovým označením SS-29. Po vyřazení ji ve službě vystřídala nová ponorka třídy Narwhal pojmenovaná SS-168 Nautilus, která se zúčastnila bojů ve druhé světové válce, kde zasáhla například do bitvy u Midway v červnu 1942 nebo společně s ponorkou SS-166 Argonaut dopravila v srpnu 1942 příslušníky 2. úderného praporu při diverzním nájezdu na atol Makin v Gilbertově souostroví. V průběhu války vykonala 14 bojových plaveb a pro opotřebovanost byla už 30. června 1945 vyřazena ze služby a v listopadu 1945 sešrotována.

Musíme ještě zmínit ponorku SS-71 třídy O, která v námořnictvu sloužila pod názvem O-12 v letech 1917–1930. Po vyřazení ze služby byla přestavěna pro potřeby arktické expedice Huberta Wilkinse a Lincolna Ellswortha, která se uskutečnila v roce 1931. Podplutí severního pólu se však vzhledem k technické nedokonalosti plavidla tehdy neuskutečnilo a nepotřebná ponorka pojmenovaná Nautilus byla po skončení expedice potopena u norských břehů.

SSN-571 Nautilus

Poté, co Američané zvládli jadernou technologii, odsouhlasil kongres USA v červenci 1951 projekční práce na stavbě první jaderné ponorky. Stavba ponorky s trupovým číslem SSN-571 byla oficiálně schválena 2. srpna 1951 a 12. prosince 1951 americké

námořnictvo oznámilo, že ponorka ponese s ohledem na předpokládané parametry název Nautilus.

Kýl plavidla byl založen 14. června 1952 v loděnicích Electric Boat Shipyard v Grotonu, které provozovala jedna z divizí společnosti General Dynamics. Slavnostního aktu se zúčastnil prezident Harry S. Truman. Ke spuštění na vodu došlo 21. ledna 1954, kdy plavidlo pokřtila manželka prezidenta Eisenhowera. Námořnictvo však loď převzalo, respektive zařadilo do služby až 30. září 1954.

Plavidlo dlouhé 98,7 m a široké 8,4 m o výtlačku 3533 t na hladině a 4092 t pod hladinou mělo prověřit taktické vlastnosti a zejména schopnosti nového pohonu. Ten tvořil vodou chlazený reaktor S2W o výkonu 10 MW, jehož pára poháněla dvě turbíny o celkovém výkonu 15 000 k. Reaktor byl umístěn v těžišti lodě v prostoru za bojovou věží. Ponorka dosahovala rychlosti 23 uzlů na hladině a 20 uzlů pod hladinou. Tvar trupu stále ještě vycházel z klasických dielelektrických ponorek, ovšem loď díky novému pohonu dostala takřka neomezený dosah.

Jaderný pohon byl při plavbě pod vodou vyzkoušen až 17. ledna 1955, kdy ponorce velel commander Eugene P. Wilkinson. Kromě jaderného pohonu měla ponorka instalován záložní dielelektrický pohon a akumulátory. Sání vzduchu k motoru »»

» Ukázka záchranné výbavy SSN-571 Nautilus

